

УКАЗАНИЯ

№ РД-_____

между

**Националната здравноосигурителна каса и
Български лекарски съюз
за прилагане на Националния рамков договор за медицинските дейности
за 2026 – 2028 г.**

Националната здравноосигурителна каса и Български лекарски съюз, на основание чл. 3 от Национален рамков договор № РД-НС-01-00-4 от 9 септември 2026 г. за медицинските дейности между Националната здравноосигурителна каса и Българския лекарски съюз за 2026 – 2028 г. (НРД за МД 2026 – 2028 г.), ДВ бр. 88, от дата 25.9.2026 г., издават настоящите съвместни указания:

УКАЗАНИЯ ЗА РЕДА ЗА ДИАГНОСТИЦИРАНЕ НА ЗДРАВНООСИГУРЕНИ ЛИЦА (ЗОЛ) С ДИАГНОЗИ ОТ РУБРИКА N18 „ХРОНИЧНО БЪБРЕЧНО ЗАБОЛЯВАНЕ“ НА МКБ 10, ПРОМЯНА НА ДИАГНОЗИ ОТ РУБРИКА N18, ДИСПАНСЕРИЗАЦИЯ И НАЗНАЧАВАНЕ НА ТЕРАПИЯ С ЛЕКАРСТВЕНИ ПРОДУКТИ, ЗАПЛАЩАНИ ОТ НЗОК

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Настоящите Указания за реда за диагностициране на здравноосигурени лица (ЗОЛ) с диагнози от рубрика N18 „Хронична бъбречна недостатъчност“ на МКБ 10, промяна на диагнози от рубрика N18, диспансеризация и назначаване на терапия с лекарствени продукти, заплащани от НЗОК (указания) се издават във връзка със:

- Наредба за изменение на „Наредба № 42 от 2004 г. за въвеждане на класификационни статистически системи за кодиране на болестите и проблемите, свързани със здравето, и на медицинските процедури“ (посл. изм. и доп., бр.18 от 17 Февруари 2026 г.);

- Решение № РД-НС-04-00-39 от 29.04.2026 г. на Надзорния съвет на НЗОК (обн. ДВ, бр.47 от 22.05.2026 г.), с което е допълнен и изменен „Списък със заболявания, за чието домашно лечение НЗОК заплаща напълно или частично лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели“;

- Наредба за изменение и допълнение на “Наредба № 9 от 2019 г. за определяне на пакета от здравни дейности, гарантиран от бюджета на Националната здравноосигурителна каса” (посл. изм. и доп., ДВ, бр.18 от 17 Февруари 2026 г.);

- Наредба за изменение на „Наредба № 8 от 2016 г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията (посл. изм., ДВ, бр.66 от 21.07.2026 г.);

- Национален рамков договор № РД-НС-01-00-4 от 9 септември 2026 г. за медицинските дейности за 2026 – 2028 г.

2. Указанията се прилагат от договорни партньори на НЗОК (лекари, работещи в лечебни заведения изпълнители на първична извънболнична медицинска помощ (ПИМП), специализирана извънболнична медицинска помощ (СИМП) и болнична медицинска помощ

(ЛЗБП)) и от експерти в РЗОК (обслужващи процеса по обработка на издадените от специалистите Е-протоколи), с цел осигуряване на непрекъснатост на лечебния процес и лекарственото лечение на ЗОЛ с хронични бъбречни заболявания, с диагнози от рубрика N18 „Хронично бъбречно заболяване“ на МКБ 10.

3. С указанията се определя реда за диагностициране на ЗОЛ с диагнози от рубрика N18 „Хронично бъбречно заболяване“ на МКБ 10, диспансеризация и назначаване на терапия с лекарствени продукти, заплащани от НЗОК.

4. С указанията се определят правила за назначаване и предписване на лечение при промяна от кодове на диагнози N18.0 и N18.8 към кодове на диагнози N18.1, N18.2, N18.3, N18.4, N18.5, N18.9. Към настоящите указания е приложен списък на диагнозите и подробно описание, съгласно МКБ 10.

5. Считано от 16.10.2026 г. предписването на лекарствена терапия на всички новодиагностицирани ЗОЛ, следва да е само за диагнози N18.1, N18.2, N18.3, N18.4, N18.5, N18.9.

6. Считано от 16.10.2026 г. всички Е-протоколи за ЗОЛ с „Хронично бъбречно заболяване“ се издават само за диагнози с кодове N18.1, N18.2, N18.3, N18.4, N18.5, N18.9.

7. За случаите, при които ЗОЛ има активно е-предписане за лекарствен продукт без протокол (с МКБ код N18.0 или N18.8) и се установи стадий на заболяването, отговарящ на МКБ код N18.1, N18.2, N18.3, N18.4, N18.5, N18.9, се извършва смяна на кода на диагнозата, анулира се активното е-предписане и се издава ново с новия код.

8. За случаите, при които ЗОЛ има активен протокол с МКБ код N18.0 или N18.8, смяната на МКБ код с: N18.1, N18.2, N18.3, N18.4, N18.5, N18.9 се извършва след изтичане срока на протокола и след изтичане на валидността на издадените по протокола е-предписания.

9. В случай, че ЗОЛ, независимо от стадия на заболяването, получава едновременно лекарствени продукти с протокол и без протокол, всички лекарствени продукти (с протокол и от група II) се предписват на е-предписане със съществуващия код до изтичане срока на протокола и валидността на издадените по него е-предписания.

10. Всички издадени на ЗОЛ медицински документи, след уточняване на новата диагноза, трябва да бъдат само с новия код.

II. ДЕЙНОСТИ, СВЪРЗАНИ С НАЗНАЧАВАНЕ ИЛИ СМЯНА НА ТЕРАПИЯТА НА ПАЦИЕНТИ С ДИАГНОЗА ОТ РУБРИКА N18 ОТ ОПЛ, ЛЕКАР ОТ СИМП/ СПЕЦИАЛИЗИРАНА КОМИСИЯ ПО НЕФРОЛОГИЯ И РЗОК

ДЕЙНОСТИ, ИЗВЪРШВАНИ ОТ ОПЛ

1. При преглед на ЗОЛ с хронично бъбречно заболяване (N18.0 или N18.8), общопрактикуващият лекар (ОПЛ) на базата на резултатите от проведените изследвания, определя стадия на заболяването и диагнозата.

2. При уточнена диагноза с МКБ код N18.1, N18.2 или N18.3 на ЗОЛ над 18 годишна възраст, ОПЛ извършва следните действия:

2.1. Ако терапията е с лекарствени продукти, които не се назначават по протокол, анулира активните е-предписания за МКБ кодове N18.0 и N18.8 и издава нови е-предписания, без да насочва ЗОЛ към специалист нефролог от СИМП, след което:

- деактивира диагнозата със стария код в информационната система на НЗОК и въвежда новия код на диагноза;
- издава нови е-предписания с новия код на диагноза.

2.2. Ако терапията е с лекарствени продукти, които се назначават по протокол, насочва ЗОЛ към специалист нефролог.

3. При установени диагнози с кодове по МКБ N18.4 N18.5 или N18.9 (стадий 4, 5 или степента на хронична бъбречна болест не може да бъде уточнена) за лица над 18 годишна възраст, ОПЛ насочва ЗОЛ към специалист нефролог от СИМП.

4. При ЗОЛ под 18 годишна възраст, независимо от стадия на засягане, ОПЛ насочва ЗОЛ към специалист нефролог от СИМП.

5. На база на издадената медицинска документация от лекаря от СИМП/ специализирана комисия, от момента на получаване на медицинска документация с новия код, съобразно т.10 на раздел I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ, но следва да бъде съобразено със сроковете по т.8 и т.9 на раздел I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

- анулира активните е-предписания за МКБ кодове N18.0 и N18.8;
- деактивира диагнозата със стария код в информационната система на НЗОК и въвежда новия код на диагноза;
- издава нови е-предписания с новия код на диагноза.

ДЕЙНОСТИ, ИЗВЪРШВАНИ ОТ СИМП/СПЕЦИАЛИЗИРАНА КОМИСИЯ ПО НЕФРОЛОГИЯ

1. СИМП по нефрология/ специализирана комисия по нефрология на база резултатите от проведени изследвания, определя стадия на заболяването и въвежда в медицинската документация от прегледа (амбулаторен лист, експертно решение) уточнения МКБ код на диагнозата: N18.1, N18.2, N18.3, N18.4, N18.5 или N18.9.

2. СИМП по нефрология/ специализирана комисия по нефрология издава нов е-протокол с новия уточнен код на диагноза, ако назначената терапия изисква лечение с лекарствени продукти по протокол, от момента на издаване на медицинска документация с новия код, съобразно т.10 на раздел I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

ДЕЙНОСТИ, ИЗВЪРШВАНИ В РЗОК

1. РЗОК извършва необходимите технологични действия по одобряване на издадения нов протокол от СИМП по нефрология/ специализирана комисия по нефрология.

2. При наличие на стар активен протокол, издаден за диагнози N18.0 или N18.8, същият се деактивира автоматично в информационната система на НЗОК.

III. ДЕЙНОСТИ, СВЪРЗАНИ С ДИСПАНСЕРИЗАЦИЯ

1. ДИСПАНСЕРНО НАБЛЮДЕНИЕ НА ЗОЛ ДО 18 ГОДИНИ С ДИАГНОЗИ ОТ РУБРИКА N18 „ХРОНИЧНО БЪБРЕЧНО ЗАБОЛЯВАНЕ“, СЛЕД ВЛИЗАНЕ В СИЛА НА НРД 2026-2028 Г. ЗА МД.

Диспансерните прегледи, извършвани от лекар специалист по детска нефрология и хемодиализа или нефрология на ЗОЛ до 18 години с диагнози с МКБ N18, се кодират с новите кодове N18.1, N18.2, N18.3, N18.4, N18.5 или N18.9. В случай, че ЗОЛ е диспансеризиран към момента с някой от старите МКБ кодове (N18.0, N18.8 или N18.9), ЗОЛ **не се насочва** към ОПЛ за издаване на направление за диспансеризация, като **броя на диспансерните прегледи на годишна база не се променя.**

2. ДИСПАНСЕРНО НАБЛЮДЕНИЕ НА ЗОЛ НАД 18 ГОДИНИ С ДИАГНОЗИ С ОТ РУБРИКА N18 „ХРОНИЧНО БЪБРЕЧНО ЗАБОЛЯВАНЕ“, СЛЕД ВЛИЗАНЕ В СИЛА НА НРД 2026-2028 Г. ЗА МД.

2.1. При посещение на ЗОЛ за извършване на диспансерен преглед **при лекар специалист по нефрология**, с диагностицирано хронично бъбречно заболяване (с МКБ код N18.0, N18.8 или N18.9) се установи, че:

- ЗОЛ е със стадий на заболяването с МКБ код N18.4, N18.5 или N18.9, лекарят специалист поставя новата диагноза и извършва диспансерния преглед. В този случай **не насочва** ЗОЛ към ОПЛ за издаване на направление за диспансеризация и **броя на диспансерните прегледи на годишна база не се променя**;

- ЗОЛ е със стадий на заболяването с МКБ код N18.1, N18.2 или N18.3, то лекарят специалист преустановява диспансерното наблюдение, като за тези ЗОЛ диспансерното наблюдение започва да се осъществява от ОПЛ.

2.2 При посещение на ЗОЛ **при ОПЛ**, по повод на здравословен проблем и при извършения преглед се установи:

- заболяване с МКБ код N18.1, N18.2 или N18.3, ОПЛ диспансеризира пациента, в съответствие с регламентираните в НРД правила. В случай, че към момента същия ЗОЛ е диспансеризиран при лекар специалист с някой от старите кодове - МКБ N18.0, N18.8 или N18.9, то диспансерни прегледи от този лекар за този ЗОЛ не се заплащат. ЗОЛ се диспансеризира от ОПЛ.

- заболяване с МКБ код N18.4, N18.5 или N18.9 и към момента ЗОЛ е диспансеризиран при лекар специалист, ОПЛ **не издава** направление „Направление за консултация или провеждане на съвместно лечение“ (бл. МЗ-НЗОК № 3) за диспансеризация.

- заболяване с МКБ код N18.4, N18.5 или N18.9 и към момента ЗОЛ не е диспансеризиран при лекар специалист, ОПЛ **издава** направление „Направление за консултация или провеждане на съвместно лечение“ (бл. МЗ-НЗОК № 3) за диспансеризация.

Настоящото указание да се сведе до знанието на РЗОК и изпълнителите на медицинска помощ ПИМП, СИМП и ЛЗБП, сключили договор с НЗОК.

Д-Р ВЛАДИМИР ДАСКАЛОВ, Д.М.:

Д-Р НИКОЛАЙ БРЪНЗАЛОВ:

УПРАВИТЕЛ НА
НАЦИОНАЛНАТА
ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНА
КАСА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ
НА БЪЛГАРСКИ
ЛЕКАРСКИ СЪЮЗ

Приложение с диагнози с кодове по МКБ-10:

N18 „Хронична бъбречна недостатъчност“

Включва: хронична уремия
 дифузен склерозиращ гломерулонефрит

Не включва: хронична бъбречна недостатъчност с хипертония (I12.0)

N18.0 Терминален стадий на бъбречна болест

N18.8 Други прояви на хронична бъбречна недостатъчност

Уремични:

- невропатрия † (G63.8*)
- перикардит † (I32.8*)

N18.9 Хронична бъбречна недостатъчност, неуточнена

се заменят с:

N18 „Хронична бъбречна болест“

Включва: хронична бъбречна недостатъчност

При необходимост от идентифициране на основното заболяване се използва допълнителен код.

При необходимост от идентифициране на хипертония се използва допълнителен код.

N18.1 Хронично бъбречно заболяване, стадий 1

Бъбречна увреда с нормална или повишена GFR (≥ 90 mL/min)

N18.2 Хронично бъбречно заболяване, стадий 2

Бъбречна увреда с леко понижена GFR (60-89 mL/min)

N18.3 Хронично бъбречно заболяване, стадий 3

Бъбречна увреда с умерено понижена GFR (30-59 mL/min)

N18.4 Хронично бъбречно заболяване, стадий 4

Бъбречна увреда със силно понижена GFR (15-29 mL/min)

N18.5 Хронично бъбречно заболяване, стадий 5

Краен стадий на бъбречно заболяване:

- с отхвърлен алографт
- БДУ
- на диализа
- без диализа или трансплант

Бъбречен ретинит † (H32.8*)

Уремичен:

- апоплексия † (I68.8*)
- деменция † (F02.8*)
- невропатия † (G63.8*)
- парализа † (G99.8*)
- перикардит † (I32.8*)

N18.9 Хронична бъбречна болест, неуточнена

Хронично бъбречно увреждане

Хронична уремия БДУ

Дифузен склерозиращ гломерулонефрит БДУ.

